

10 juni 2016

Miljö-och energidepartementet  
m.registrator@regeringskansliet.se  
Kopia: petter.hojem@regeringskansliet.se

Dnr: M2016/00703/KI

## **Synpunkter på "Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige, delbetänkande av Miljömålsberedningen, SOU 2016:21"**

*SveMin är nationell branschförening för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige. Antalet medlemsföretag uppgår till ett 40-tal. Medlemsverksamheterna förekommer i hela landet, varav gruvorna huvudsakligen är lokaliserade till norra Sverige och Bergslagen.*

### ***Inledning***

SveMin har tagit del av Miljömålsberedningens delbetänkande SOU 2016;21 "Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige". Remissvaret har skrivits i samverkan med medlemsföretagen samt stiftelsen Bergforsk och synpunkterna framförs för den svenska gruv- och mineralbranschens räkning.

Gruv- och mineralnäringen är föregångare i att ta fram klimatsmarta lösningar. Hårda lagstiftningskrav i kombination med höga lönekostnader och forskning och innovation i framkant har lett till framtagande av smarta miljölösningar med hög automationsgrad som svenska företag exporterar globalt. Digitaliseringen leder också till säkra arbetsplatser.

### ***Generella synpunkter***

SveMin tycker det är bra att Miljömålsberedningen tar sig an och försöker föreslå ett klimatpolitiskt ramverk och en strategi för en samlad och långsiktig klimatpolitik. Samtidigt som klimatpolitikfrågan är mycket komplex och kräver stor eftertänksamhet måste den lösas, inte minst för våra efterlevandes framtid. Ett globalt perspektiv är nödvändigt för den här typen av frågeställningar.

Vi anser att i några delar behövs dock förtydliganden och ändringar, vilket utvecklas nedan.

### ***Specifika synpunkter på några kapitel:***

#### **Kap 3.1 Världen behöver nå nollutsläpp av koldioxid vid mitten av seklet**

##### **Miljömålsberedningen föreslår:**

Historiska och pågående utsläpp av växthusgaser ger redan upphov till påtaglig och allvarlig klimatförändring, vilket medför oacceptabla risker för ekosystem och samhällen.

För att nå Parisavtalets mål om att hålla den globala temperaturökningen väl under 2 grader, och sträva mot att begränsa den till 1,5 grader, krävs att världens samhällen i snabb takt ställer om till nollutsläpp av koldioxid och andra växthusgaser, utsläpp som behöver övergå till negativa nivåer under andra hälften av det här århundradet.

- Senast år 2045 ska utsläppen från verksamheter inom svenskt territorium, i enlighet med Sveriges internationella växthusgas- rapportering, vara minst 85 procent lägre än utsläppen år 1990. För att nå målet får även avskiljning och lagring av koldioxid av fossilt ursprung där rimliga alternativ saknas räknas som en åtgärd (CCS).
- Kompletterande åtgärder för att nå netto-noll-utsläpp får tillgodoräknas i enlighet med internationellt beslutade regler.
- Målet år 2045 förutsätter höjda ambitioner i EU:s utsläpps- handelssystem (EU-ETS).

### **Kap 5.3 Det långsiktiga målet bör omfatta alla utsläpp från verksamheter i Sverige**

#### **Miljömålsberedningen föreslår:**

Det långsiktiga målet för utsläppsbegränsningar i Sverige till år 2045 bör gälla utsläpp från alla verksamheter i Sverige, både de som ingår i EU:s system för handel med utsläppsrätter och de utsläpp som är utanför handelssystemet. Utsläpp från internationella transporter inom sjöfart och flyg kan däremot inte i dagsläget inkluderas i målet utan måste hanteras separat.

#### **Klippt ur kap 5.3**

”Utsläpp som idag omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU-ETS) ingår visserligen redan under ett EU- gemensamt tak men bör ändå omfattas av det långsiktiga målet.” ”Det långsiktiga mål till 2045 som beredningen föreslår förutsätter höjda ambitioner i EU:s utsläppshandelssystem, till exempel genom att taksänkningstakten höjs. Det är samtidigt tveksamt om EU-ETS som system kan vara en tillräcklig kraft för de tekniska utvecklingarna som är nödvändiga inom viktiga delar av de industrisektorer som omfattas av systemet. Det behövs även samtidiga insatser för forskning och utveckling, för att ny teknik ska utvecklas och utsläppsminskningar ska kunna ske även i den handlande sektorn med bibehållen konkurrenskraft för svensk industri. Ett långsiktigt nationellt klimatmål som omfattar även verksamheter inom den handlande sektorn är särskilt motiverat för att ge incitament till en sådan utveckling.”

#### **SveMins kommentar**

Med tanke på att Sveriges andel av de globala utsläppen endast är en bråkdel är det självklart att Sverige bör verka för att skapa största möjliga globala klimatnytta.

Produkter och tjänster som såväl vid produktion som vid användning är mer klimateffektiva än konkurrenters i andra länder måste ha möjligheter att fortsatt utvecklas, växa och exporteras. Sverige har många exempel på detta – produkter som skapar klimatnytta vid användning, men som också är producerade mer klimateffektivt. Svenska verksamheter är redan idag bland de mest klimateffektiva i världen tack vare hög effektivitet, bra miljöarbete och en nästintill fossilfri elförsörjning.

Att begränsa deras tillväxtpotentialer kan vara direkt kontraproduktivt och ge högre globala klimatutsläpp och hämma ekonomi och sysselsättning i Sverige. Sverige behöver en företags- och innovationsinriktad klimatpolitik där det är möjligt att både nå klimatmål och fortsatt ha en stark social och ekonomisk utveckling som ger fler jobb i hela Sverige.

När det gäller att införa ytterligare ambitioner för den svenska handlande sektorn inom EU-ETS systemet riskerar vi att få dubbla målnivåer och styrmedel. Systemet är uppbyggt för att på ett kostnadseffektivt och marknadsbaserat sätt minska koldioxidutsläppen från EU som region betraktat.

- granska och bedöma kvaliteten på de underlag som regeringen bygger sina förslag på.

### **SveMins kommentar, 6.1 samt 6.2**

SveMin ställer sig frågan, vilka vetenskapliga områden ska täckas, hur garanteras att alla områden som berörs inom klimatfrågan, även att konkurrenskraft, företagsekonomiska och tekniska aspekter mm beaktas. Rådets konstitutionella status är mycket oklar, inte minst då det har ett uppdrag att "granska och bedöma kvaliteten på de underlag som regeringen bygger sina förslag på". Ledamöterna som initialt ska utses genom "parlamentarisk förankring", men sedan utser sig själva, förefaller få en rätt att överpröva exempelvis vad expertmyndigheter kommit fram till. Det ter sig minst sagt udda och lämpligheten kan starkt ifrågasättas. Hur ska rådet förhålla sig till dagens myndigheter? Regeringen kan alltid knyta till sig experter som kan ge råd i svåra frågor men de bör då endast utgöra en röst bland andra.

### **Kap 7.1 Dagens ramverk förstärks**

#### **Miljömålsberedningen föreslår:**

Det klimatpolitiska ramverket kompletteras med ett planerings- och uppföljningssystem med klimatårsredovisningar och klimatpolitiska handlingsplaner, ett målsystem med utsläppsminskningmål och andra etappmål samt en obligatorisk redovisningsskyldighet till riksdagen.

#### **SveMins kommentar**

Ett helhetsperspektiv måste antas när styrning av en verksamhet eller ett land ska göras. Att införa miljömål som ska överlagra andra satta mål riskerar att leda till otydligheter, suboptimering och stora problem vid styrning och ledning. Att sätta mål, strategier och handlingsplaner utan att relevanta konsekvensanalyser är gjorda, riskerar att arbetet med miljöförbättringar förfelas.

### **Kap 8.1 Inför en nationell klimatlag**

#### **Miljömålsberedningen föreslår:**

Det klimatpolitiska ramverket kompletteras med ett rättsligt stöd i form av en klimatlag. Införandet av en klimatlag stärker förutsättningarna för regeringen att bedriva ett fortsatt effektivt klimatpolitiskt arbete.

#### **SveMins kommentar**

Det är svårt att förstå syftet med en klimatlag. Lagstiftning kommer inte påskynda teknikutveckling eller främja bra beteende jämfört idag. Sverige har utan lagstiftning visat sig kunna vara ett föregångsland med näst intill fossilfri produktion av el samt utvecklat en omfattande export av miljömässigt smarta tekniklösningar globalt. Det är också svårt att förstå hur både nuvarande och kommande regeringar kan ha nytta av en klimatlag.